

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma.
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Andrei Formusatii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2020, în privința inculpatului

Gangu Igor XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 26.01.2017 – 05.06.2019,
instanța de apel: 22.08.2019 – 04.11.2020,
instanța de recurs: 03.02.2021 – 31.03.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 05 iunie 2019, procesul penal de învinuire a lui Gangu Igor în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, pe motiv că fapta constituie contravenție.

Gangu Igor a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute la art. 78 alin. (2) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

De la Gangu I. s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 4438 lei.

2. Instanța de fond a reținut că inculpatul Gangu I. *se învinuiește* că la 18 aprilie 2016, aproximativ orele 15.45, aflându-se în apropierea casei din XXXXX, XXXXXX, XXXXXX, acționând cu intenție, îndreptată spre săvârșirea omorului unei persoane, fiind în stare de ebrietate alcoolică și manifestând o agresivitate excesivă, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, din motivul relațiilor ostile apărute între el și Banari I., în rezultatul certii transformate în bătaie, urmărind scopul de a se răzbuna și profitând de faptul că ultimul se afla cu spatele spre el și nu avea posibilitatea de a vedea ce se petrece la spatele său, s-a apropiat de Banari I. și intenționat i-a aplicat o lovitură cu cuțitul de bucătărie în regiunea spatelui, pricinuindu-i acestuia, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 202 D din 14.05.2016 și expertiză medico-legală în comisie nr. 258 din 25.11.2016, leziuni corporale sub formă de plagă înțepat-tăiată nepenetrantă a toracelui posterior în regiunea omoplatului stâng, care a condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară. Însă, nu și-a dus până la capăt intenția criminală din cauze independente de voința sa, deoarece acțiunile sale intenționate au fost observate și stopate de către martorii oculari Nichitin V. și Laba D. care, în acel moment, se aflau în nemijlocita apropiere a locului comiterii faptei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate pe art. 27, 145 al. (1) Cod penal, ca tentativă de omor a unei persoane.

Instanța a reținut că, partea vătămată Banari I. a declarat că anterior s-a aflat în relații de concubinaj cu Laba Ecaterina, cu care au un copil comun Laba Dorin, a.n. 2001. Actualmente, inculpatul concubinează cu Laba E. și, uneori, îi ofensează fiul, când acesta se duce la mama sa. Băiatul i-a spus că inculpatul i-a tăiat roata de la bicicletă și a sărit cu cuțitul la el, motiv din care a mers la acesta acasă să se clarifice. La poartă, inculpatul, fiind în stare de ebrietate, a început să-l înjure, apoi s-au trântit. Nichitin V. îl liniștea pe inculpat. După ce conflictul a încetat, s-a așezat în căruță, dar a simțit o lovitură în spate în partea stângă, în regiunea inimii. Când s-a întors, l-a văzut pe Gangu I. cu un cuțit în mână, pe care ulterior l-a aruncat. Era plin de sânge, nu ține minte cine a anunțat poliția și salvarea. A fost internat în spital pentru 9 zile și a fost operat. Martori ai conflictului au fost Nichitin V., feciorul său Laba D. și concubina inculpatului Laba E.

Martorul minor Laba D. a relatat că partea vătămată e tatăl său, iar inculpatul se află în concubinaj cu mama sa Laba E. Tatăl său a avut un conflict cu inculpatul din motiv că ultimul i-a tăiat roata la bicicletă. Banari I. a mers la inculpat acasă, unde între ei a început o bătaie. A văzut cum își aplicau unul altuia lovituri cu pumnii, nu a văzut în mâna inculpatului vreun cuțit. După bătaie, tatăl a fost internat în spital, pe spate îi curgea sânge. Nu-și amintește cu exactitate ce s-a întâmplat, dar a depus declarații în cadrul urmăririi penale fără a fi influențat fizic sau moral. Declarațiile depuse în fața procurorului corespund adevărului. Nu poate spune ce dimensiuni avea cuțitul.

Martorul Laba E. a declarat că este în relații de concubinaj cu inculpatul și au un copil minor. Partea vătămată este fostul concubin cu care, la fel, au un copil comun, Laba Dorin. Pe 18.04.2016, între Laba D și inculpat a avut loc o ceartă. Laba D. i-a tăiat cu cuțitul roțile de la bicicletă inculpatului, iar Gangu I. i-a tăiat lui Laba D. cu cuțitul roțile de la bicicletă, cu câteva zile înaintea conflictului. Laba D. s-a înfuriat, a ieșit din casă, spunând că merge să-l cheme pe taică-său. În scurt timp, s-

a întors și l-a chemat afară pe Gangu I., l-a tras în drum, oprindu-se în porțiță. Când ea a ieșit afară, Laba D. și Banari I. stăteau deasupra inculpatului. Laba D. avea în mână o furcă, iar Banari I. avea un par, cu care îl lovea pe Gangu I. în cap. Ea l-a strigat pe vecinul Nichitin V. Banari I. și Gangu I. erau jos, se băteau, iar Nichitin V. încerca să-i despartă. Banari I. a scos un cuțit și bătaia a început din nou. Laba D. a luat furca și o vâra printre gard, pentru a-l scoate pe Gangu I. în drum. Ea a blocat poarta, a început să strige și nu-i dădea voie lui Laba D. să intre în ogradă. Banari I. și Laba D. au plecat, iar peste puțin timp a venit poliția și l-au reținut pe Gangu I. Nu a văzut cine pe cine a tăiat. În ziua conflictului, inculpatul a consumat alcool, dar și Banari I. era în stare de ebrietate.

Martorul Nichitin V. a indicat că Laba E. a strigat să iasă în ajutor. În drum, a văzut că Banari I. stătea deasupra lui Gangu I. și-l lovea cu un băț în cap. I-a despărțit și Gangu I. a intrat în ograda sa, iar Banari I. s-a pornit pe drum la vale. A intrat în ogradă și, auzind gălăgie, s-a întors în drum, unde a văzut că Laba D. lovea cu furca printre poartă pentru a-l ajunge pe Gangu I. Banari I. era murdar de sânge la spate.

Inculpatul Gangu I. a declarat că a venit Laba D. și între ei a început o ceartă, pe motiv că acesta i-a tăiat roțile de la biciclete. După ceartă, el a spart o roată de la bicicleta lui Laba D. Peste jumătate de oră, Laba D. s-a întors cu tatăl său, Banari I. Laba D. a intrat în casă, i-a adresat cuvinte necenzurate și el a ieșit la poartă, iar în drum vorbea cu cuvinte necenzurate Banari I. Partea vătămată și-a exprimat pretenții, prin cuvinte necenzurate, asupra faptului că el a tăiat roata. Ulterior a început bătaia. Banari I. a luat un par și a început să-l lovească peste cap și spate. Apoi, au început să se bată cu pumnii unul pe altul. Laba E. a încercat să-i despartă. A venit Nichitin V. și l-a luat pe Banari I. într-o parte. După ce Nichitin V. s-a dus acasă, Banari I. a început a striga că-l taie și iar s-au luat la bătaie. Partea vătămată a scos din buzunar un cuțit mic, cu care a vrut să-l lovească dar a nimerit în palma lui. Continuând să se bată, a văzut cuțitul jos, l-a ridicat și l-a lovit în spate pe Banari I., deoarece acela l-a rănit în palmă. Nu a avut alte intenții. Cuțitul a rămas jos, lângă Banari I. și nu l-a mai văzut. Ulterior s-au despărțit. Apoi Laba D. și Banari I. s-au întors, săreau cu furca și cu coasa, pe care le aveau în căruță, înspre poartă, pentru a-l scoate în drum. Lovitura cu cuțitul a fost aplicată din fierbințeală, nu a avut intenția de a omorî partea vătămată. L-a lovit pe Banari I. cu cuțitul în partea stângă a omoplatului, deoarece ei se băteau aflându-se jos. Nu cunoaște rezultatele expertizei medico-legale, prin care se constată că lovitura a avut loc de sus în jos.

Instanța a statuat că, plângerea părții vătămate este unicul înscris în care este indicată intenția inculpatului de a-l omorî. Însă, prin actul nr. 297^a-2016 de expertiză psihiatrico-legală, efectuată în condiții de staționar în privința lui Banari I., se constată că „... ținând cont de nivelul dezvoltării psihologice, cât și circumstanțele stării acestuia, Banari I. cu greu înțelegea că în privința lui se comitea infracțiunea”. Deci, se pune la îndoială relevanța acestui înscris, la stabilirea vinovăției inculpatului în comiterea tentativei de omor.

Ori, în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

Din probele prezentate rezultă că în acțiunile lui lipsește latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la **art. 287 alin. (2) lit. b)** Cod penal, adică nu se regăsește intenția directă că a dorit, dar din motive independente de voința sa, acțiunile sale nu s-au soldat cu decesul lui Banari I.

Tentativa de infracțiune, prevăzută la art. 27 Cod penal, poate fi săvârșită numai cu intenție directă, dar în speță nu a fost stabilit că în acțiunile inculpatului existentă intenția directă care poate genera legalitatea încadrării juridice prevăzută de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

Nu a fost dovedit că acel obiect ascuțit înțepător, vulnerant cu care au fost cauzate leziunile corporale părții vătămate, posibil să fi fost un cuțit de bucătărie.

Inculpatul, deși a folosit un instrument vulnerant *susceptibil să producă leziuni grave* - cuțit de bucătărie, i-a aplicat părții vătămate o lovitură în regiunea spatelui, care nu a fost de intensitate mare, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 202D din 14.05.2016 și expertiză medico-legală în comisie nr. 258 din 25.11.2016, leziuni corporale sub formă de plagă înțepat-tăiată nepenetrantă a toracelui posterior în regiunea omoplatului stâng, care a condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară.

Astfel, fapta comisă de Gangu I. constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, ca vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății sau *o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă*, fiind necesară încetarea procesului pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, deoarece *nu a fost dovedită vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate*.

3. Procurorul în Procuratura mun. Bălți, Vitalie Belinschi, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal la 10 ani închisoare, iar în temeiul art. 85 Cod penal, a-i stabili pedeapsă definitivă de 12 ani închisoare.

Apelantul a invocat că instanța de fond nu a apreciat corect declarațiile părții vătămate Banari I., date în ședința de judecată, nu le-a analizat în coroborare cu alte probe și cu declarațiile acestuia date în cadrul urmăririi penale, în cadrul confruntării cu învinuitul Gangu I., și anume că „la 18.04.2016, aproximativ la orele 15.45, aflându-se în apropiere de casa ... unde locuia la acel moment Gangu I., între el și Gangu I. s-a iscat o ceartă care, ulterior, s-a transformat în bătaie și după ce ei au fost despărțiți, fiind cu spatele spre Gangu I., a simțit o lovitură în regiunea omoplatului stâng din partea inimii. ... întorcându-se, l-a văzut pe Gangu I. care ținea în mână un cuțit, pe care ulterior l-a aruncat”.

Potrivit Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 24.12.2012 Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor, instanța de judecată, soluționând chestiunea de vinovăție în cazul infracțiunilor săvârșite prin omor, urmează să rezulte din cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, să țină cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și a altor vătămări corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, relațiile dintre ei etc.

Acuzarea a prezentat probe suficiente și concludente, care dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, iar declarațiile lui contravin materialelor cauzei în ansamblu, fiind depuse doar cu scopul de a se eschiva de la răspundere penală pentru fapta comisă și care au fost combătute pe deplin prin:

declarațiile martorului Laba D., care și-a menținut declarațiile depuse la etapa urmăririi penale, că „la 18.04.2016, aproximativ la orele 15.45, lângă gospodăria lui Gangu I., între acesta și tatăl său Banari I., s-a iscat o ceartă care, ulterior, s-a

transformat în bătaie. În momentul când tatăl lui era cu spatele la Gangu I. și se ridica de jos, Gangu I. a scos cuțitul din buzunarul drept din spate al pantalonilor în care era îmbrăcat și i-a aplicat lui Banari I. o lovitură cu cuțitul în spate”;

declarațiile martorului Golovenco V. că la 18.04.2016, aproximativ la orele 15.50, în timp ce se deplasa de la pășune, pe strada centrală l-a întâlnit pe Banari I., care venea în întâmpinarea lui cu feciorul său Dorin. Apropiindu-se, a început să discute cu Banari I. și a văzut că la acesta curge sânge din partea stângă din spate, în regiunea omoplatului stâng, iar pe tricoul îmbrăcat pe el se vedeau pete de sânge. L-a întrebat ce s-a întâmplat și Banari I. i-a spus că a fost înjunghiat cu cuțitul de către Gangu I.”

Vina inculpatului se demonstrează și prin plângerea lui Banari I.; informația parvenită prin intermediul apelului telefonic 112 din 18.04.2016; înștiințarea din IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți din 18.04.2016; procesele-verbale de cercetare la fața locului din 18.04.2016 și tabelele foto anexate la ele, cu ridicarea unui tricou de culoare gri, unui par de lemn cu lungime de 82 cm.; procesul-verbal de ridicare din 18.04.2016, prin care de la Banari I. au fost ridicați pantaloni sportivi și tabelele foto anexate; procesul-verbal de examinare a obiectelor din 23.04.2016; ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 23.04.2016, un tricou de culoare gri, un par de lemn cu lungimea de 82 cm., o pereche de pantaloni sportivi de culoare neagră; raportul de expertiză medico-legală nr. 202 D din 14.05.2016 în privința lui Banari I.; raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 258 din 25.11.2016 în privința lui Banari I.; raportul de expertiză medico-legală biologică nr. 340 din 06.06.2016, conform căruia în fragmentele din petele roșietice de pe tricoul ridicat de la fața locului s-a depistat sânge uman de grupa cu antigenii „A” și „B”, ce presupune proveniența de la persoana cu grupa sanguină „AB0”, în cazul dat de la Banari I. Proveniența acestui sânge de la Gangu I. cu grupa 0alfa,beta se exclude; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Laba D. și martorul Laba E. din 29.04.2016; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Banari I. și învinuitul Gangu I. din 29.04.2016; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Laba D. și învinuitul Gangu I. din 29.04.2016; procesul-verbal de verificare a declarațiilor părții vătămate Banari I. la locul infracțiunii din 16.06.2016 și tabelul foto anexat; procesul-verbal de verificare a declarațiilor martorului Laba E. din 16.06.2016 și tabelul foto anexat; procesul-verbal de verificare a declarațiilor martorului Nichitin V. din 16.06.2016 și tabelul foto anexat; procesul-verbal de verificare a declarațiilor martorului Laba D. din 16.06.2016 și tabelul foto anexat; procesul-verbal de verificare a declarațiilor învinuitului Gangu I. din 16.06.2016 și tabelul foto anexat; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Banari I. și martorul Laba D. din 16.06.2016; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Banari I. și martorul Nichitin V. din 16.06.2016; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Laba D. și martorul Nichitin V. din 16.06.2016.

Astfel, din probele administrate la urmărirea penală rezultă comiterea de către inculpat a unei infracțiuni deosebit de grave, cu vinovăție intenționată.

Pe lângă aceasta, în acțiunile inculpatului lipsesc circumstanțe atenuante, iar cele agravante sunt - comiterea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2020, apelul a fost admis, **casată sentința** și pronunțată o nouă hotărâre.

Potrivit art. 332 alin. (2), 391 alin. (2) Cod de procedură penală, Gangu Igor **a fost liberat de răspundere penală** pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta constituie contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) Cod contravențional, cu încetarea procesului penal, în legătură cu intervenirea prescripției pentru atragerea la răspunderea contravențională.

În rest, dispozițiile sentinței privind cheltuielile judiciare și corpurile delictelor **au fost menținute.**

Instanța de apel a statuat că, **sentința urmează a fi casată, cu pronunțarea unei soluții noi**, deoarece instanța de fond corect a concluzionat că învinuirea formulată inculpatului pe art. art. 27, 145 alin. (1) Cod penal nu și-a găsit confirmare, fapta lui constituind contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, reieșind din leziunile corporale de facto cauzate victimei, însă a omis reținerea ei, ce impune casarea sentinței.

Astfel, se constată ca fiind dovedit, că pe 18 aprilie 2016, aproximativ la orele 15.45, inculpatul Gangu I. în timp ce se afla în apropierea imobilului nr. 3 din XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, în rezultatul certii dintre el și partea vătămată Banari I., transformată în bătaie, i-a aplicat acestuia o lovitură cu cuțitul de dimensiuni mici în regiunea omoplatului stâng, cauzându-i conform rapoartelor de expertiză judiciară primară nr. 202D din 18.04.2016 și celui în comisie nr. 258 din 15.08.2016, plagă înțepat-tăiată nepenetrantă a toracelui posterior în regiunea omoplatului stâng, ce a condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată, calificându-se ca vătămare corporală ușoară.

Ori, vina inculpatului ce confirmă prin sesizarea lui Banari I. privind atragerea la răspundere penală a lui Gangu I. pentru aplicarea loviturii cu cuțitul în regiunea omoplatului stâng și cauzarea vătămarilor corporale; procesul-verbal de cercetare a locului faptei, cu anexarea planșei fotografice, fiind ridicat tricoul de culoare gri pe care l-a purtat victima, pe el fiind pete de culoare brună, parul din lemn cu lungimea de 82 cm., roata de la bicicletă, cu anvelopa tăiată.

În cadrul verificării la fața locului a declarațiilor victimei Banari I. din 16.06.2016, cu planșa fotografică anexată, acesta a concretizat locul unde s-a petrecut încăierarea și a fost înjunghiat cu cuțitul, fiind identic celui pe care l-a arătat și inculpatul, susținând că în timpul încăierării victima a scos cuțitul din buzunar încercând să-l lovească, pe care i l-a smuls din mână, rănindu-și palma stângă și, în apărarea sa, lovindu-l în spate.

În cadrul confruntării din 29.04.2016 dintre partea vătămată Banari I. și inculpatul Gangu I. s-a constatat că Nichitin V. a intervenit în aplanarea conflictului dintre ei, fapt recunoscut de primul, iar la confruntarea cu martorul Laba D., inculpatul a negat că cuțitul i-ar fi aparținut.

Prin rapoartele de expertiză judiciară primară nr. 202D din 18.04.2016 și cel suplimentar în comisie nr. 258 din 15.08.2016, la Banari I. s-a depistat o plagă tăiat-înțepată în regiunea spatelui corespunzător omoplatului stâng, produsă în rezultatul acțiunii traumatiche posibil și de o singură dată a unui obiect ascuțit-înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționând dereglarea sănătății de scurtă durată, calificându-se ca vătămări corporale ușoare.

Totodată, în rezultatul examinării medico-legale a inculpatului Gangu I., la acesta s-a depistat o plagă contuză a capului, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată, calificându-se ca vătămare corporală ușoară; echimoză pe spate, calificându-se ca vătămare neînsemnată, produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur cu suprafața alungită de acțiune, posibil cu o bucată de lemn suplimentar prezentat la expertiză; echimoze pe brațul drept, produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur cu o suprafață limitată de acțiune, cum ar fi degetele mâinilor, calificându-se ca vătămare neînsemnată; excoriații pe cot bilateral, antebraț stâng și în regiunea articulației radio-carpene pe stânga și o plagă superficială tăiată a palmei stângi, produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect ascuțit-tăios, calificându-se ca vătămare neînsemnată, localizarea și caracterul leziunilor corporale, excluzând posibilitatea formării lor prin cădere din poziție verticală ortostatică, putând apărea și în rezultatul unei bătăi dintre două persoane.

În temeiul probelor administrate, se reține caracterul întemeiat și motivat al soluției privind lipsa la inculpat a intenției de omor a victimei ca element al laturii subiective a componenței de infracțiune, nefiind confirmată prin date obiective tentativa de omor, care se realizează doar prin intenție directă, atunci când făptuitorul întreprinde toate măsurile în realizarea scopului final, efectul cărora nu se produce din circumstanțe ce nu depind de voința lui, ceea ce în speța dată nu se regăsește.

Conform probelor administrate, victima a fost inițiatorul conflictului, atacând inculpatul prin aplicarea loviturilor cu un par din lemn peste cap și spate, în rezultat la ce a început altercația prin aplicarea loviturilor reciproce, cu cauzarea urmelor de plagă tăiat-înțepată din palma mâinii stângi a inculpatului, fiind credibile declarațiile inculpatului privind smulgerea cuțitului din mâna victimei, dar nu și celor de aplicare a loviturii în timp ce ambii erau la pământ.

Partea vătămată Banari I. a indicat că inculpatul i-a aplicat lovitura în omoplat, după altercație, când se întoarse cu spatele la el pentru a pleca de la fața locului, nefiind împiedicat de nimeni. Aceste împrejurări denotă că, în cazul în care, inculpatul ar fi avut intenția tentativei de omor a victimei, ar fi putut să o realizeze prin continuarea acțiunilor de aplicare a loviturilor, însă nu a făcut-o, neavând careva obstacole și nefiind oprit de nimeni.

Pe lângă aceasta, nefiind depistat obiectul vulnerabil cu care s-a produs vătămarea, descrierea lui rezultând doar din declarațiile părților, ca fiind de dimensiuni mici, iar intensitatea loviturii ca fiind una redusă, provocând plagă nepenetrantă și condiționând dereglarea sănătății de scurtă durată, calificată ca vătămare corporală ușoară, denotă lipsa tentativei de omor, probele administrate nefiind în măsură să răstoarne soluția instanței de fond privind încadrarea acțiunilor inculpatului pe art. 78 alin. (2) Cod contravențional, cu dispunerea încetării procesului contravențional în legătură cu împlinirea termenului de prescripție, soluție ce urmează a fi preluată în sensul dat.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Andrei Formusatii, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel, contrar prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală, ilegal, a adoptat o decizie de încetare a procesului penal, acordând prioritate în exclusivitate depozițiilor inculpatului, care a negat vinovăția sa și nu a dat apreciere deplină depozițiilor părții vătămate Banari I. și martorului

Laba D., nu a indicat cauza excluderii restului probelor acuzării și nu a ținut cont de faptul că inculpatul nu a prezentat nicio probă pertinentă și concludentă, limitându-se numai la criticarea probelor acuzării.

Vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii încriminate se dovedește prin probele administrate legal, iar analiza lor sub toate aspectele, complet, obiectiv și în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, demonstrează existența infracțiunii de tentativă de omor și vinovăția inculpatului în comiterea acesteia.

Totodată, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel declarată.

Instanța de apel neîntemeiat a susținut poziția instanței de fond, reținând eronat caracterul întemeiat și motivat al soluției privind lipsa în acțiunile inculpatului a intenției de omor a părții vătămate ca element al laturii subiective, din care rezultă neconfirmarea prin date obiective a tentativei de omor, care se realizează doar prin intenție directă, atunci când făptuitorul întreprinde toate măsurile în realizarea scopului final, efectul cărora nu se produce din circumstanțe ce nu depind de voința lui. Or, însăși instanța de apel a enumerat probele prezentate de acuzare fără a le da o careva apreciere, printre care confruntarea din 29.04.2016 dintre partea vătămată Banari I. și inculpatul Gangu I. (*f.d. 149, vol. 1*), potrivit căruia *Nichitin V. a intervenit în aplanarea altercației dintre ei*, fapt recunoscut de partea vătămată (*f.d.231-232, vol. 1*).

De asemenea, instanța de apel nu a cercetat obiectiv și sub toate aspectele cazul și nu a apreciat declarațiile martorului minor Laba D. care, la urmărirea penală, a confirmat aplicarea directă de către Gangu I. a loviturii cu cuțitul, pe care îl avea asupra sa, față de Banari I., poziție menținută și în cadrul confruntărilor, care, însă, a fost negată în instanță, sub influența mamei sale Laba E. și a inculpatului.

Astfel, comiterea infracțiunii incriminate inculpatului se confirmă prin probele administrate de organul de urmărire penală, care sunt veridice, utile, concludente și în coroborare reciprocă, iar soluția instanței de apel de încetare a procesului penal, pe motiv că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod Contravențional, este nefondată, în aceste împrejurări nefiind clarificate obiectiv circumstanțele cauzei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept imputate inculpatului în rechizitoriu, iar constatând că: „... în acțiunile lui lipsește latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la **art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal...**, a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății sau **o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă...**”, a depășit limitele învinuirii formulate ultimului;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a admis unele probe și a respins altele, inclusiv declarațiile părții vătămate, ale martorilor Laba E., Nichitin V. și Laba D. de la urmărirea penală, în special declarațiile martorului Laba D. că: „...când tatăl lui era cu spatele la Gangu I. și se ridica de jos, **Gangu I. a scos cuțitul din buzunarul drept din spate al pantalonilor în care era îmbrăcat și i-a aplicat lui Banari I. o lovitură cu cuțitul în spate...**”, cât și concluziile din raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 258 din 25.11.2016 că la Banari I. au fost constatate: „... o plagă **înțepatăiată nepenetrantă a toracelui posterior în regiunea omoplatului stâng, care a fost produsă**”

printr-o singură lovitură postero-anterioară, cu un obiect înțepător-tăietor, de jos în sus, cu lungimea canalului de rănire de circa 12-13 cm., se finisează orb în mușchii spatelui...”.

Mai mult, nu a coroborat probele nominalizate cu prevederile art. 27 Cod penal și jurisprudența națională, potrivit căror se consideră tentativă de infracțiune acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul. Omorul intenționat este lipsirea ilegală și intenționată de viață a unei alte persoane. Moartea poate fi provocată prin orice mijloace sau instrumente, care trebuie să fie apte să producă rezultatul mortal prin ele însele sau prin întrebuințarea lor în anumite moduri, împrejurări sau condiții. Instanța de judecată, soluționând chestiunea de vinovăție în cazul infracțiunilor săvârșite prin omor, urmează să rezulte din cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, să țină cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și a altor leziuni corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, relațiile dintre ei etc. Absența urmării prejudiciabile, adică a morții cerebrale, demonstrează că omorul s-a întrerupt la etapa de tentativă. Tentativa de omor poate fi o tentativă întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. În alte cazuri, tentativa de omor poate fi o tentativă perfectă (terminată), atunci când făptuitorul depune toate eforturile pe care le consideră necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate au fost necesare pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul. (*Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24.12.2012, cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor*).

Totodată, constatările sumare și divergente că: *„nu a fost dovedit că acel obiect ascuțit înțepător, vulnerant cu care au fost cauzate leziunile corporale părții vătămate, posibil să fi fost un cuțit de bucătărie..., inculpatul, deși a folosit un instrument vulnerant susceptibil să producă leziuni grave - cuțit de bucătărie, i-a aplicat părții vătămate o lovitură în regiunea spatelui, a toracelui posterior în regiunea omoplatului stâng..., fiind necesară încetarea procesului pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, deoarece nu a fost dovedită vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate...”*, nu corespund exigențelor prescise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

c) în dispozitiv, recunoscând inculpatul vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute la art. 78 alin. (2) Cod contravențional și încetând procesul penal pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal anume din acest motiv, nu a descris fapta considerată ca fiind comisă și dovedită în descriptivul sentinței, în care a indicat alt temei, că este: *„necesară încetarea procesului pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, deoarece nu a fost dovedită vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate...”*;

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiturile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 14.7.*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, și, repetându-le întocmai, indicând sumar și divergent în descriptiv că: „...**sentința urmează a fi casată, cu pronunțarea unei soluții noi, deoarece instanța de fond corect a concluzionat că învinuirea formulată inculpatului pe art. art. 27, 145 alin. (1) Cod penal nu și-a găsit confirmare, fapta lui constituind contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional...**”, nu a desființat total sentința, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând, în dispozitiv, parțial o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a admis unele probe și a respins altele, inclusiv declarațiile părții vătămate, ale martorilor Laba E., Nichitin V. și Laba D. de la urmărirea penală, în special declarațiile martorului Laba D. că: „...când tatăl lui era cu spatele la Gangu I. și se ridica de jos, **Gangu I. a scos cuțitul din buzunarul drept din spatele al pantalonilor în care era îmbrăcat și i-a aplicat lui Banari I. o**

lovitură cu cuțitul în spate...”, cât și concluziile din raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 258 din 25.11.2016 că la Banari I. au fost constatate: „... o plagă înțepată nepenetrantă a toracelui posterior în regiunea omoplatului stâng, care a fost produsă printr-o singură lovitură postero-anterioară, cu un obiect înțepător-tăietor, de jos în sus, cu lungimea canalului de rănire de circa 12-13 cm., se finisează orb în mușchii spatelui...”.

Mai mult, nu a coroborat probele nominalizate cu prevederile art. 27 Cod penal și jurisprudența națională, potrivit căror se consideră tentativă de infracțiune acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul. Omorul intenționat este lipsirea ilegală și intenționată de viață a unei alte persoane. Moartea poate fi provocată prin orice mijloace sau instrumente, care trebuie să fie apte să producă rezultatul mortal prin ele însele sau prin întrebuințarea lor în anumite moduri, împrejurări sau condiții. Instanța de judecată, soluționând chestiunea de vinovăție în cazul infracțiunilor săvârșite prin omor, urmează să rezulte din cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, să țină cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și a altor leziuni corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, relațiile dintre ei etc. Absența urmării prejudiciabile, adică a morții cerebrale, demonstrează că omorul s-a întrerupt la etapa de tentativă. Tentativa de omor poate fi o tentativă întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. În alte cazuri, tentativa de omor poate fi o tentativă perfectă (terminată), atunci când făptuitorul depune toate eforturile pe care le consideră necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate au fost necesare pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul. (*Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24.12.2012, cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor*).

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

c) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat de acuzator, și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5. din prezenta decizie, în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța

de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Andrei Formusatii, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2020, în privința inculpatului Gangu Igor XXXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 30 aprilie 2021.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico